

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 3 sierpnia 2020 r.

BADK.DPK.133.86.2020

P10-53/20	Data wpływu petycji 20 kwietnia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 31 lipca 2020 r.

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE DO 16 ROKU ŻYCIA

TEMAT

ZNIŻKI W TRANSPORCIE PUBLICZNYM

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w sprawie zmiany ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego, w celu nadania osobom niepełnosprawnym do 16. roku życia uprawnienia do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską oraz uporządkowania przepisów ustawy.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

W ocenie autora petycji niezbędne jest ustawowe nadanie osobom niepełnosprawnym poniżej 16 roku życia 100% ulgi w przejazdach komunikacją miejską na terenie kraju.

Autor wnosi o następujące zmiany w ustawie o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego:

- zmianę treści art. 1 poprzez nadanie brzmienia:

„Art. 1. 1. Ustawa reguluje uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego w regularnych przewozach osób, wykonywanych przez uprawnionych przewoźników.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do komunikacji miejskiej, z zastrzeżeniem art. 2a.”;

- dodanie nowego art. 2a w brzmieniu:

„Art. 2a. Do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej uprawnione są osoby niepełnosprawne do 16. roku życia i osoby posiadające umiarkowany albo znaczny stopień niepełnosprawności, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej.”;

- uchylenie art. 8b ustawy, który odwołuje się do uchylonej ustawy.

Autor uzasadniając petycję zauważa, iż „celem ustawy jest przesądzenie, że osoby niepełnosprawne do 16. roku życia będą miały prawo do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską na terenie całego Państwa. To samo dotyczyć będzie osób o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Zmiana ujednotoczy zasady i zachęci bardziej osoby niepełnosprawne do korzystania z komunikacji miejskiej”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295 ze zm.) reguluje uprawnienia do ulgowych przejazdów publicznym transportem zbiorowym w regularnych

przewozach osób, wykonywanych przez uprawnionych przewoźników kolejowych i autobusowych (art. 1 ust. 1). Zgodnie z art. 1 ust 2 przepisów ustawy nie stosuje się do komunikacji miejskiej.

Ilekcio przepisy ustawy mówią o dzieciach i młodzieży dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych - należy przez to rozumieć dzieci i młodzież dotknięte inwalidztwem lub niepełnosprawne do ukończenia 24 roku życia oraz studentów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych do ukończenia 26 roku życia (art. 1a ust. 4 pkt 2).

Zgodnie z art. 2 ust. 5 ulga w wysokości 78% na bilet jednorazowy lub miesięczny imienny w transporcie drogowym i kolejowym przysługuje dzieciom i młodzieży dotkniętej inwalidztwem lub niepełnosprawnej. Uprawnienie to obejmuje wyłącznie przejazdy z miejsca zamieszkania lub pobytu do szkoły, celów zdrowotnych lub rehabilitacyjnych.

Ogólne zasady o ulgach dla dzieci i młodzieży do ukończenia 24 roku życia:

- ulga 100% na przejazdy koleją - bilety jednorazowe, dzieci do 4 lat (art. 2 ust. 1),
- ulga 37% na przejazdy pociągami osobowymi, pospieszonymi i ekspresowymi na bilety jednorazowe dla dzieci powyżej 4 lat do rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego oraz dzieci i młodzież w okresie od rozpoczęcia przygotowania przedszkolnego do ukończenia szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej - publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia (art. 4 ust. 4),

- ulga 49% na przejazdy autobusami w komunikacji zwykłej i przyspieszonej, na podstawie biletów imiennych miesięcznych, dla dzieci i młodzieży w okresie od rozpoczęcia przygotowania przedszkolnego do ukończenia szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej - publicznej lub niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia (art. 5 ust. 1).

Ustawa w art. 8b stanowi o możliwości refundacji przewoźnikom kolejowym kosztów z tytułu realizowania ustawowych ulg na podstawie art. 22 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym, która utraciła moc 1 czerwca 2003 r.

Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2475 ze zm.) określa zasady organizacji i funkcjonowania oraz finansowania regularnego przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym realizowanym na terytorium Polski oraz w strefie transgranicznej, w transporcie drogowym, kolejowym, innym szynowym, linowym, linowo-terenowym, morskim oraz w żegludze śródlądowej

(m.in. komunikacja miejska) a także refinansowania kosztów za usługi z publicznego transportu zbiorowego drogowego i kolejowego, z uwzględnieniem stosowania przez operatora ulg ustawowych oraz ulg ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 pkt 4 komunikacja miejską są gminne przewozy pasażerskie wykonywane w granicach administracyjnych miasta albo miasta i gminy, miast, albo miast i gmin sąsiadujących – jeżeli zostało zawarte porozumienie lub został utworzony związek międzygminny w celu wspólnej realizacji publicznego transportu zbiorowego, a także metropolitalne przewozy pasażerskie, zaś organizatorem publicznego transportu zbiorowego jest właściwa jednostka samorządu terytorialnego (komunikacja na terenie gminy, powiatu, województwa) albo minister właściwy do spraw transportu (komunikacja międzywojewódzka i międzynarodowa), zapewniający funkcjonowanie publicznego transportu zbiorowego na danym obszarze (art. 4 ust. 1 pkt 9). Usługa wykonywana przez organizatora określana jest jako przewóz o charakterze użyteczności publicznej, rozumiana jako powszechnie dostępna usługa w zakresie publicznego transportu zbiorowego wykonywana przez operatora publicznego transportu zbiorowego w celu bieżącego i nieprzerwanego zaspokajania potrzeb przewozowych społeczności na danym obszarze (art. 4 ust. 1 pkt 12).

Do zadań organizatora należy: planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego oraz zarządzanie publicznym transportem zbiorowym.

W art. 25 ustawy wskazane jest, że organizator wyłania w drodze zamówienia publicznego przedsiębiorcę, z którym zawiera umowę o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. W umowie określa się m.in. zasady rozliczeń, w szczególności zasady podziału kosztów za realizację usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, z uwzględnieniem stosowania przez operatora ulg ustawowych oraz ulg ustanowionych na obszarze właściwości danego organizatora czy wymagania w stosunku do środków transportu, w tym dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej.

Wykonywana przez operatora usługa w zakresie publicznego transportu zbiorowego realizująca ulgi ustanowione przez organizatora transportu jest refinansowana z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ulg w opłacie za przejazd (art. 50 ust. 1 pkt 2). Rekompensata przysługuje jeżeli operator poniósł stratę i złożył wniosek o rekompensatę w trybie określonym w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego

transportu zbiorowego na zasadach wskazanych w ustawie. Rekompensata przysługuje w formie dotacji (art. 52-54 i 56).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426 ze zm.) w art. 4a ust. 1 stanowi, że osoby, które nie ukończyły 16 lat zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.

Kryteria oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia określone zostały w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Wybrane przekładowo miasta, w których ustalone zostały uprawnienia do korzystania z bezpłatnych przejazdów w komunikacji miejskiej:

Warszawa (Uchwała Nr XXXIII/828/2016 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe środkami lokalnego transportu zbiorowego w m.st. Warszawie), Katowice i miasta Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (Uchwała Zarządu Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP nr 82/2017 z dnia 19 grudnia 2017 r.), Grudziądz (Uchwała Nr XIII/105/19 Rady Miejskiej Grudziądza z dnia 19 czerwca 2019 r.), Olsztyn (Uchwała Nr LV/1049/18 Rady Miasta Olsztyna), Szczecin (Uchwała Nr VI/78/15 Rady Miasta Szczecin z dnia 24 marca 2015 r.).

INFORMACJE DODATKOWE:

Dziecko, które ma mniej niż 16 lat i spełnia wszystkie poniższe warunki może uzyskać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności jeżeli¹:

- ma ograniczoną sprawność fizyczną lub psychiczną i ma dokumentację medyczną, która może to potwierdzić,
- wymaga całkowitej opieki lub pomocy, większej niż zdrowe dzieci w tym samym wieku,
- ograniczenia będą trwałe dłużej niż rok i wynikają z określonych przyczyn: wadwrodzonych i schorzeń, które mają różne przyczyny i prowadzą do niedowładów

¹ <https://www.gov.pl/web/gov/uzyskaj-orzeczenie-o-niepelnosprawnosci-dla-dziecka-ktore-ma-mniej-niz-16-lat>.

(porażenie kończyn lub zmian w narządzie ruchu, upośledzenie w znacznym stopniu chwytność rąk, utrudniane samodzielne poruszanie się), wrodzonych lub nabytych ciężkich chorób metabolicznych, układu krążenia, oddechowego, moczowego, pokarmowego, układu krzepnięcia i innych, które znacznie upośledzają sprawność organizmu i wymagają systematycznego leczenia w domu lub w szpitalu, upośledzenia umysłowego (począwszy od upośledzenia w stopniu umiarkowanym), psychozy i zespołów psychotycznych, całościowych zaburzeń rozwojowych, które powodują znaczne zaburzenia interakcji społecznych lub komunikacji werbalnej oraz nasilone stereotypie zachowań, zainteresowań i aktywności, padaczki z częstymi napadami lub wyraźnymi następstwami psychoneurologicznymi, nowotworów złośliwych oraz chorób rozrostowych układu krwiotwórczego – do 5 lat od zakończenia leczenia, wrodzonych lub nabytych wad narządu wzroku, głuchoniemoty, głuchoty lub obustronnego upośledzenia słuchu, które nie poprawia się w wystarczającym stopniu po zastosowaniu aparatu słuchowego lub implantu ślimakowego.

OPRACOWAŁA

Joanna Baranowska

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz